Ђачки Универзитет

ГОДИНА XIII
Бр. 20
МАЈ
2015

ЧАСОПИС ИСТОРИЈСКЕ СЕКЦИЈЕ
ОШ „Свети Сава"
Бор

Издавач
Историјска секција ОШ „Свети Сава“ Бор
За издавача
Директор школе: Емилија Чолак
проф. разредне наставе
Идејна замисао
Николица Младеновић, нас. историје
Главни и одговорни уредник
Матија Марковић, проф. историје
Технички уредник
Иван Живковић, проф. технике и информатике
Коректор
Мирјана Лазић, проф. српског језика
Уредник страна на енглеском језику
Ана Јевремовић, проф. енглеског језика
Сања Бугарин, проф. енглеског језика
Уредник страна на руском језику
Александра Пиљевић, проф. руског језика
Чланови редакције
Бојан Стошић VI-1
Немања Стефановић VI-1
Јован Бећаревић VI-1
Марија Трпковић VII-1
Даница Марковић VII-1
Сташа Миленковић V-2
Ена Живић VII-3
Драгана Николић VII-2
Исидора Њамцуловић VIII-1
Марко Јовац VIII-2
Пера Кекић VIII-2
Милица Мишић VII-1
Кристина Вануцић VII-1
Невена Симић VII-2
Вељко Гринкић VI-2
Наташа Шајканац VI-2

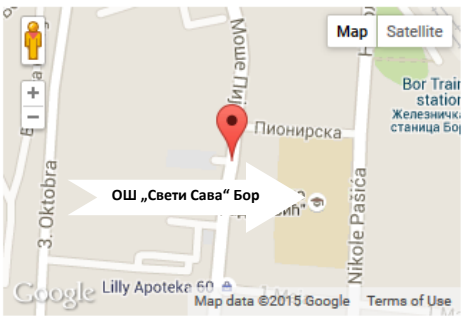
Ликовна обрада
Никола Драгаш, наставник ликовне културе
Милица Мишић 7_1

Фото: Чланови историјске секције
Штампа:Графомед Траде Бор
Тираж: 50 примерака

Садржај

Реч-две директорке школе.....4
Српско-руско пријатељство.....6
Из руског историјског календара.....8
Санкт Петербург.....11
Арчибалд Рајс.....12
Карађорђевићи.....14
Стефан Немања.....16
Рудник бакра у Бору.....19
Хуманизам и ренесанса.....20
Неколико речи педагога школе.....21
Агарти, Ускршње острво.....23
Мачу Пикчу.....24
Историја математике.....25
Историја новца.....26
Марија Антоанета.....28
Олимпијске игре.....29
Њујорк.....30
Милош Биковић глумац.....32
Сташа Миленковић.....33
Спорт.....34
Компјутерске игрице које волимо.....36
English-did you know.....38
Holidays.....39
The Union Flag.....40
The Royal Coat of Arms.....42
What Are Britain`s national costumes.....44

Основна школа "Свети Сава" Бор

Моше Пијаде 31, 19210, Бор, Србија
030 421 688 Факс: 030 422 673
Email: ossvetisavabor@ptt.rs
https://ossvetisava.wordpress.com/
Матични број: 07130139
Пиб: 100499692
Директор: Емилија Чолак, проф.

Бор, мај 2015.

ЧЛАНОВИ РЕДАКЦИЈЕ ИСТОРИЈСКЕ СЕКЦИЈЕ

Реч-две директорке Емилије Чолак

Након завршетка мандатног периода од четири године за рубрику „Реч-две директора“ успех је велики ако се има шта рећи. Кратким освртом на протекле године сазнаћете у којој мери је напредовала школа. Деблокирала сам рачун школе који је био у блокади услед радноправног спора, износ блокаде је био преко два милиона динара. У циљу повећања броја ученика отворила сам продужени боравак по свим нормативама што је потврђено решењем Министраства. Отворила сам предшколско одељење у две смене, дакле институцију у институцији што је главни и највећи добитак за повећање броја ученика у школи. Из појединих донација успела сам да намирим већину новчаних дуговања. Копир-апарат за наставничку канцеларију. Донација у износу од 2.000,00 евра – компјутер, лаптоп, копир-апарат (у канцеларији рачуноводства), платно и пројектор. Донација – комплетна кухиња – судопера, висећи делови, славине, бојлер и машина за прање посуђа. Учешће у уређењу просторија и тоалета за предшколце. Учешће у уређењу просторије клуба. Комплетна замена пода у учионици математике. Комплетно уређење пријемне просторије у приземљу. Обезбеђен материјал за осликавање зида цветним мотивима. Оплемењен простор жардињерама и украсним дрвећем у дворишту. Комплетна опрема за извођење приредбе што у истом помаже квалитету боље презентације школе на јавним наступима (појачала, микрофони и звучници). Донација канцеларијског намештаја у просторији обрачунске службе. Уређење нове просторије за помоћно особље. Уређење и опрема школске радионице. Адаптација столица за наставничку канцеларију. Десет столова из донације. Уређење етно кутка. Обезебеђене четири нове беле табле. Набављене карте за учионицу географије. Делом опремљен кабинет хемије и математике. Пет „цд плејера“. За крај три претходне године обезбеђене књиге за одличне ученике. Награђени су неки радници за своја залагања скромним износом. Уградња врата ПВЦ између наше школе и СОШО „Видовдан“. Уграђено електронско звоно (једина смо школа у граду која га има). Донација од око 3.000,00 евра за израду и уградњу ормарића за ученике (нема ни једна школа у граду). Клима уређај у наставничкој канцеларији. Куповина телефона и факса. Повећање броја ученика у школи. Све досадашње активности пропраћене у медијима. Далеко бољи маркетинг школе. Одлична сарадња са осталим институцијама. Успешно завршена екстерна евулација иако у отежаним условима. Уградња ПВЦ столарије и олука у матичној школи. Уградња ПВЦ столарије у истуреном одељењу у Д.Б. Реци и уређење сале за физичко васпитање у Д.Б. Реци. Увођење топлификације у Д.Б. Реци. Увек добра организација на опште задовољство запослених. Стручни кадар 100% посто покривен. Подигнут рејтинг школе.

Планови за будући период свакако да постоје. Реновирање кровне конструкције, обнављање фасаде школе и неизоставно побољшање васпитно образовног рада школе.

Свим читаоцима дарујем песму из моје збирке песама .

МОЛИТВА

Боже, дај нам здравља
дај анђела који ће за сву децу
и све људе овог света
лекове да справља.

Боже, дај нам љубави
дај нам анђела који ће сву децу
и све људе овог света
из мржње да избави.

Боже, дај нам моћ
дај нам анђела који ће сву децу.
и све људе овог света
да прати срећом кроз дан и ноћ.

директор
Емилија Чолак

Српско-руско пријатељство

Оне народе које спаја исто порекло, сличан језик, култура, вера, обичаји, не можемо звати пријатељским већ братским народима.

Ово је варијација истих народа потеклих из једног корена који се вековима преплићу допуњују пркосе времену напредују и теже ка истим идеалима слободе и равноправности на којима су саздани од најдаљих времена па до данас.

Словенски ген у својој бити има нешто топло и људски, искрено, нешто што обликује и даје правац развоју, али и култури, хуманост и човечности.

У најкраћем ово су основне црте које одликују и карактеришу два слична братска народа.

Са енергијом Србије и Русије може се постићи много, тако да треба неговати и одржавати вековно пријатељство наших народа.

Везе између средњовековне Србије и Русије су, пре свега, биле верске и културолошке природе.

Иако, за прилике свог доба, сразмерно доста удаљене, оне су одржавале контакте од својих најранијих дана. За то су биле најзаслужније две компоненте: старословенски језик и заједничка вера православно хришћанство.

Србија је била у позиција снабдевача Русије црквеним књигама, као и световном литературом (енциклопедијама, романима, граматичким реформама и напредним тенденцијама у песништву).

До јачих политичких контаката није дошло из два разлога: сразмерно велике удаљености и зато што када је Србија падала под турско ропство, Русија се ослобађала од монголског. Ипак, постојало је и пар политичких бракова између српског и руског племства. Свакако најзначајнији, био је брак између српске племкиње, из властелинске београдске породице Јакшића и деде првог цара Русије, Ивана Грозног. У модерно доба, Србија и Русија успостављају званичне дипломатске односе 1838. године.

У време Првог и Другог српског устанка Србија је добијала свесрдну помоћ Русије, што финансијску што материјалну и војну.

У време I св. рата Русија стаје на страну Србије и улази у рат против Немачке и Аустроугарске.

Последњи руски цар Николај Други Романов подржао је Србију у најпресуднијим данима Првог светског рата и у знак захвалности за његове заслуге за српски народ и државу у Београду му је подигнут споменик.

Пошто су се крајем 1915. после заједничке офанзиве Аустроугарске, Немачке и Бугарске нашли у безизлазном положају и пошто је уследило трагично повлачење војске и народа преко планинских врлети и беспућа, пут обала Јадрана и Јонског мора, управо је интервенција Николаја Романова омогућила евакуацију Срба.

Тада је руски цар запретио да ће Русија иступити из рата уколико се српска војска не евакуише.

Не смемо заборавити огроман допринос Црвене армије приликом ослобађања Србије и Југославије. У овим борбама пресудну улогу имала је Црвена армија која је у садејству са партизанима за кратко време ослободила читаву територију Србије.

Бор је ослобођен 3. октобра 1944. захваљујући 23. дивизији Црвене армије и IX и VII Српској бригади.

И у модерно доба односи Србије и Русије непрестано јачају на свим нивоима како економским културним тако и историјско пријатељским.

Ово пријатељство ће наставити да јача и развија се докле год постојимо и ценимо идеале слободе равноправности и хуманости.

Матија Марковић, проф. историје

ИЗ ИСТОРИИ КАЛЕНДАРЕ́Й

История календаре́й ухо́дит корня́ми в далёкое про́шлое. Первые календари́ на Руси́ представля́ли собо́й деревя́нные резны́е дощечки с разли́чными поме́тами для обозначе́ния дней, ме́сяцев, пра́здников. Это были „спра́вочники“, в которых отме́чены дни нача́ла и заверше́ния разли́чных се́льскохозя́йственных рабо́т, измене́ний в приро́де и церко́вные праздники. На не́которых календаря́х специа́льными зна́ками были вы́делены истори́ческие да́ты. Деревя́нные календари́ передава́лись из поколе́ния в поколе́ние.

Первый печа́тный календарь появи́лся на Руси́ в конце́ XVI ве́ка. Изда́л его Ива́н Фёдоров. Па́мятник э́тому знамени́тому москвичу́ – изда́телю первых печа́тных книг – нахо́дится в са́мом це́нтре Москвы́ на у́лице Охо́тный ряд.

Первые печа́тные календари́ были церко́вными. Они начина́лись сентября́, потому что новый год на Руси́ в те времена́ начина́лся с сентября.

В 1700 году́ русский наро́д первый раз встре́тил новый год 1-ого января́, как встреча́ли его в европейских стра́нах. Тако́в был прика́з царя Петра́ I. При нём в жи́зни страны́ произошли́ большие переме́ны. Измени́лись и календари́.

Календари, как и другие книги, которые издава́лись при Петре́ I ста́ли служи́ть просвеще́нию наро́да. Для мно́гих, в то время, они были еди́нственными кни́гами, кото́рые открыва́ли окно́ в мир. Как зако́нчилась после́дня война́ како́й дворе́ц постро́или в новой столи́це, Петербу́рге, ско́лько лет испо́лнилось ру́сскому фло́ту, каки́е кни́ги чита́ют в Москве́ и каки́е шля́пки но́сят в Пари́же – обо всём писа́ли в календаря́х.

Что сове́товали ста́рые календари́? Как пригото́вить дрова́ на́ зиму, ведь русские зи́мы суро́вые; как уха́живать за расте́ниями, ведь бу́дущий урожа́й волнова́л всех; как охо́титься на звере́й и лови́ть ры́бу, ведь многие были охо́тниками и рыболо́вами; как сохрани́ть мя́со и ры́бу, ведь в те времена́ не́ было холоди́льников; как пригото́вить лека́рство, ведь тогда́ не везде́ были врачи́...

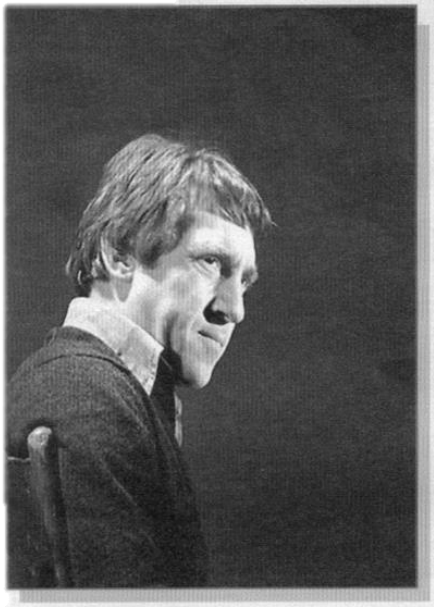
Популя́рность календаре́й росла́ с ка́ждым го́дом. Чита́тели хоте́ли знать всё бо́льше и бо́льше. В конце́ XIX ве́ка в Росси́и бы́ло уже́ много разных ви́дов календаре́й: насто́льные, и насте́нные, и отрывны́е, и карма́нные, и перекидны́е. Их чита́ли лю́ди са́мых ра́зных профе́ссий, увлече́ний и заня́тий.

Интере́сные календари́ изда́л великий русский писатель Лев Никола́евич Толсто́й. Его календари называ́лись: „Мы́сли му́дрых люде́й на ка́ждый день“ и „Календарь с посло́вицами“.

Сейчас в Росси́и выпуска́ются са́мые ра́зные календари: спорти́вные, молодёжные, же́нские, де́тские и мно́гие други́е.

ВЛАДИМИР ВЫСОЦКИЙ

Була́т Окуджа́ва поёт:
„О Воло́де Высо́цком я пе́сню приду́мать реши́л:
Вот ещё одному́ не верну́ться домо́й из похо́да.
Говоря́т, что греши́л, что не к сро́ку свечу́ затуши́л.
Как уме́л, так и жил, а безгре́шных не зна́ет приро́да".

Влади́мир Семёнович Высо́цкий роди́лся в Москве 25 января 1938 го́да. Здесь прошло́ его детство. Здесь он учился в строи́тельном институ́те. Бро́сил. Поступи́л в театра́льный. Око́нчив Школу-сту́дию МХАТ-а рабо́тал в теа́тре и́мени Пушкина. Его пресле́довали неуда́чи. Ушёл из теа́тра, зараба́тывал на жизнь, гла́вным о́бразом, в гастро́льных пое́здках по стране́. Изредка снима́лся в кино́ – в небольши́х роля́х, эпизо́дах. И уже́ тогда́ – пел. И сочиня́л песни. Пел, в основно́м, друзья́м, а их всегда́ было много.

Огро́мную роль в тво́рческом становле́нии Высо́цкого сыгра́л Театр дра́мы и коме́дии на Тага́нке. Внача́ле у него́ были небольши́е ро́ли, но да́же в них он быстро стал заме́тен.

Для спекта́клей теа́тра на Тага́нке Высоцкий написал много пе́сен – драмати́ческих, сатири́ческих, публицисти́ческих. Пел на сце́не их сам, исполня́лись они и други́ми арти́стами.

Он жил для тво́рчества, для люде́й, не счита́ясь ни со вре́менем, ни со здоро́вьем. В его́ жи́зни не́ было ме́ста для передышек, он не успева́л осмотре́ться, отдыша́ться.

Вероя́тно, тако́й это был челове́к, что ина́че просто не мог.

Жизнь его не была́ ро́вной и гла́дкой, и про́жил он всего́ 42 го́да! Но тво́рческую судьбу́ его в це́лом можно счита́ть уда́чной и счастли́вой. Мало кто из поэ́тов и настоя́щего, и про́шлого ещё при жи́зни был так изве́стен и люби́м миллио́нами люде́й.

ПЕСНЯ О ДРУГЕ

Если друг оказа́лся вдруг
и не друг и не враг, а – так...
Если сра́зу не разберёшь,
плох он или хоро́ш, –
па́рня в го́ры тяни́ – рискни́!
Не броса́й одного́ его́!
Пусть он в свя́зке одно́й с тобо́й –
там поймёшь, кто тако́й.

Если па́рень в гора́х – не ах,
если сра́зу раски́с и – вниз,
шаг ступи́л на ледни́к и – сник,
оступи́лся – и в крик, –
зна́чит, ря́дом с тобо́й – чужо́й.
Ты его́ не брани́ – гони́:
вверх таки́х не берут, и тут
про таки́х не поют.

Если ж он не скули́л, не ныл,
пусть он хмур был и зол, но – шёл,
а когда́ ты упа́л со скал,
он стона́л, но – держа́л;
если шёл он с тобой, как в бой,
на верши́не стоя́л, хмельно́й, –
зна́чит, как на себя́ самого́,
положи́сь на него́.

Чланови редакције историјске секције

Санкт-Петербург

Петар Велики (1682–1725)

Санкт Петербург је град у северозападној Русији. Носи статус федералног града и административног центра Лењинградске области и Северозападног федералног округа.

После Москве Санкт Петербург је други град по броју становника. Налази се на ушћу реке Неве у Фински залив (Балтичко море). Санкт Петербург је основао Петар Велики 1703. г. на мочварском земљишту.

Био је од 18. до 20. века престоница Руског царства. Његов централни део данас је под заштитом УНЕСКО-а.

Површина града је данас 1439 km². Према попису становника из 2010. године град је имао 4.848.742 становника. То је најсевернији милионски град на свету.

Оснивање Санкт Петербурга везано је за политички мит о Петру Великом. По том миту, цар-визионар је на први поглед одлучио да мочварно земљиште на ушћу Неве претвори у своју будућу раскошну престоницу и руски „прозор на запад".

Године 1714. у граду је било око 50.000 насељених кућа и он је био први град у Русији са ефикасно организованом полицијом и ватрогасном службом. Центар града је увече и ноћу био вештачки осветљен.

Амбициозан пројекат изградње могао је бити реализован само уз предузимање драстичних мера. Грађевински материјал је на ушћу Неве био оскудна роба. Указ из 1710. наредио је да сви становници града морају годишње да донесу 100 комада камена или да плате високу глобу. Сваки теретни брод који би овде пристао морао је да као део терета испоручи камен.

Драконске мере цареве биле су успешне: већ 1710. г. Петар Велики је прогласио Санкт Петербург за главни град Руског царства уместо Москве. Изузев кратког периода 1728—1732, када је двор боравио у Москви, Петербург је до 1918. остао главни град Русије.

Санкт Петербург је град који има светску репутацију у историји књижевности, музике и позоришта.

Санкт Петербург има многобројна позоришта и театре. Развијена им је балетска уметност. Такође се у граду налазе више значајних библиотека.

Милица Мишић VII- 1

Арчибалд Рајс

Родолф Арчибалд Рајс (Хаузах, Баден, 8. јул 1875 — Београд, 8. август 1929) био је швајцарски форензичар, публициста, доктор хемије и професор на Универзитету у Лозани. Истакао се као криминолог радом на истраживању злочина над српским становништвом у време Првог светског рата.

Рођен је као осмо дете, од укупно десет, Фердинанда Рајса, земљопоседника, и Паулине Забине Ане Габријеле, у месту Хехцберг (данас део Хаузаха), у јужнонемачкој покрајини Баден. После завршеног основног и средњег образовања у Немачкој отишао је због лошег здравственог стања на студије у Швајцарску, у романски кантон Во.

Звање доктора хемије стекао је већ у 22. години и бива изабран за асистента за фотографију, а потом је постао признати доцент за ту област на Универзитету у Лозани. За редовног професора криминалистике именован је 1906. године. Као професор бавио се предано научним радом и стекао углед кримимнолога светског гласа.

Ангажовање у Србији

На позив српске владе Рајс је 1914. године отишао у Србију да истражује злочине аустроугарске, немачке и бугарске војске над цивилним становништвом. Написао је многе књиге и радове на ту тему, а често је слао извештаје који су објављивани у угледном часопису неутралне Швајцарске *Газет*. Тиме је као угледни професор и криминолог извештавао свет и кварио пропагандну слику Немаца и Аустроугара о Србима као дивљачком народу.

Био је члан делегације југословенске владе на Мировној конференцији у Паризу. Заволео је српског војника-сељака и српски народ и до краја живота остао у Србији.

Са српском војском прешао је Албанију, Солунски фронт и са Моравском дивизијом умарширао у ослобођени Београд новембра 1918. године. После рата модернизовао је техничку полицију при Министарству унутрашњих послова нове државе. Тадашња криминалистичка техника, по мишљењу америчких истраживача који су путовали по Европи циљно проучавајући овај вид полиције, била је на веома високом нивоу. Међутим, Арчибалд Рајс, разочаран неким негативним појавама у друштвеном и у политичком животу, повукао се пред крај живота из свих јавних функција. Живео је скромно у својој вили „Добро поље“ (Топчидер) у Београду.

Др Арчибалд Рајс је 1926. године постао почасни грађанин града Крупња. Те године је такође југословенски министар и генерал Душан Трифуновић Рајса прогласио почасним капетаном I класе пешадије Војске Краљевине СХС.

У септембру 1928. године Рајс је намеравао да оде из Краљевине СХС. У интервјуу за *Политику* изјавио је:

„Али, свако стрпљење има својих граница. И моје је исцрпљено до најдаљих граница. Мој рад се толико омета и багателише, да ми се довољно ставља на знање како вам више нисам потребан“. Рајс даље објашњава како је са пријатељима из многих београдских друштава годину дана радио на организацији прославе десетогодишњице пробоја Солунског фронта: „Међутим, господин др Маринковић, не обавештавајући о томе одбор, негирао је цео тај посао. Одређен је један нови одбор који ће да припреми прославу. А прослава је заказана за осми октобар. Зашто? Какав је то знаменити дан осми октобар у историји вашега народа“.

Умро је 8. августа 1929. године у 4.30 сати у Београду. Сахрањен је на топчидерском гробљу, док је по његовој жељи његово срце однесено у урни на Кајмакчалан, где је сахрањено заједно са осталим ослободиоцима Солунског фронта. На урни је писало:

„Овде у овој урни, на врху Кајмакчалана
Златно срце спава,
Пријатељ Срба из најтежих дана,
Јунак Правде, Истине и Права,
Швајцарца Рајса, ком` нек је слава.“

Нажалост, та урна је поломљена приликом једног налета Бугара у Другом светском рату.

У току и после рата објавио је бројне ратне и политичке публикације, од којих су неке од великог значаја за историју Србије. Аутор је колекције од 10 хиљада фотографија. Ту колекцију је донео Ерик Сапин из Лозане у Београд ради дешифровања догађаја и места на њима.

Пред крај живота објавио је свој ратни дневник у књизи под насловом *Шта сам видео и проживео у великим данима* (1928). Пре тога 1924. године објављује *Писма са српско-македонског фронта* (1916—1918). Као своје посмртно завештање српском народу оставио је необјављен рукопис књиге „Чујте Срби!“на француском језику, у оригиналу *Ecoutez les Serbes!*. Ова књига је завршена 1. јуна 1928. године, а 2004. године је штампана у великом тиражу и дељена бесплатно. Заслуге за ово су имале фондација „Др Арчибалд Рајс“ из Београда и Шабачко-ваљевска епархија.Током 2014. објављена је и књига „Др Арчибалд Рајс. Ратни извештаји из Србије и са Солунског фронта – необјављени текстови на српском језику“.

Марија Трпковић VII-1

Карађорђевићи

Карађорђевићи су српска краљевска породица која је владала Србијом и Југославијом. Њен родоначелник је вожд Ђорђе Петровић Карађорђе.

Ђорђе Петровић Карађорђе је подигао Први српски устанак 1804. г. По пропасти Првог српског устанка 1813. г. Карађорђе се повукао из Србије.

Године 1815. избио је Други српски устанак под вођством Милоша Обреновића и на власти у Србији успоставила се династија Обреновића.

После Мајског преврата(1903) престала је да постоји династија Обреновића и на власт је позван Александров син, Карађорђев унук Петар.

Ђорђе Петровић Карађорђе рођен је највероватније 16. новембра (година рођења се нагађа) у Вишевцу у Османском царству (данашњој Србији). Чудно је да се година не зна. У одређивању његовог годишта се лута читавих осамнаест година, од 1752. до 1770. године.

Тако се 1766. година, односно 3. септембар 1752. године, појављују у западноевропским енциклопедијама, у совјетској 1752. година, у америчкој 1752/1762, а у домаћим изворима као највероватнија година Карађорђевог рођења помиње се 1768. година. Према Јанићију Ђурићу, Карађорђевом личном секретару, Карађорђе је рођен 1752. године. Имао је два сина Алексу и Александра.

Мајка му је била Марица Живковић из Маслошева у Шумадији. Његов отац је због сиромаштва често мењао спахије и место боравка, будући да Тзрци рају нису претерано везивали за баштину.

Александар I Карађорђевић је најмлађи син Карађорђа и Јелене. Рођен је у Тополи 11. октобра 1806. Школовао се у Хотину у Бесарабији (Русија), под покровитељством руског цара. Оженио се 1830. године Персидом, ћерком војводе Јеврема Ненадовића и Јованке Миловановић. Имали су деветоро деце: ћерке Полексију, Клеопатру, Јелену и Јелисавету и синове Алексија, Светозара, Андреја (сва тројица умрли су као деца), Петра и Арсена.Кнез Александар Карађорђевић умро је у Темишвару 3. маја 1885. године. Сахрањен је у Бечу, а његови посмртни остаци пренети су 1912. у задужбину краља Петра I на Опленцу.

Петар I Карађорђевић (Београд, 11. јул 1844 — Београд, 16. август 1921) био је краљ Србије од 1903. до 1918. и краљ Срба, Хрвата и Словенаца од 1918. до 1921. године.

Петар Карађорђевић је био Карађорђев унук и трећи син Персиде и кнеза Александра Карађорђевића. Петар је с породицом живео у иностранству. Борио се у француској војсци у Француско-пруском рату. Придружио се као добровољац под псеудонимом *Петар Мркоњић* у босанскохерцеговачком устанку против Османског царства.

Био је ожењен 1883. године црногорском принцезом Зорком, кћерком кнеза Николе. Са њом је имао петоро деце, укључујући и наследника Александра. Након смрти оца 1885, Петар је постао глава династије Карађорђевић. После Мајског преврата и убиства краља Александра Обреновића 1903. изабран је за краља Србије. Као краљ залагао се за уставно уређење земље и био је познат по својој либералној политици.

Краљ Петар је био врховни командант српске војске у балканским ратовима. Због старости је 24. јуна 1914. пренео краљевска овлашћења на престолонаследника Александра. У Првом светском рату повлачио се са војском преко Албаније. Пошто је био краљ Србије током периода великих српских војних успеха, у српском народу остао је запамћен као *краљ Петар Ослободилац* (такође познат и као *Стари краљ*). Умро је 16. августа 1921. у Београду, а сахрањен је у својој задужбини на Опленцу.

Александар I Карађорђевић (Цетиње, 4/16. децембар 1888 — Марсељ, 9. октобар 1934), такође називан витешки краљ Александар Ујединитељ, био је други краљ Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а касније и Краљевине Југославије (1929—1934). Био је други син краља Петра I и кнегиње Зорке.

После убиства у Народној скупштини, завео је тзв. шестојануарску диктатуру 1929, а 1931. године је донео Октроисани устав. Група завереника га је убила у Марсељу, 1934. године.

У Првом балканском рату (1912) престолонаследник Александар је као заповедник Прве армије водио победоносне битке у Куманову и Битољу, а потом 1913. у Другом балканском рату битку на Брегалници.

У Првом светском рату био је врховни заповедник српске војске у биткама на Церу и Колубари 1914, кад је српска војска потпуно разбила војску Аустроугарске монархије. Поново нападнута 1915. од Немачке и Бугарске, Србија је подлегла у неравноправној борби. Са многим губицима српска војска се, заједно са старим краљем Петром I и престолонаследником Александром, повукла преко Албаније на острво Крф, где је реорганизована. Када се краљ Петар I због болести повукао са владарских послова (24. јуна 1914. по новом календару), престолонаследник Александар је постао регент.

После опоравка и попуне српска војска је исте године однела велику победу на Солунском фронту, на Кајмакчалану. Године 1922. ожењио се принцезом Маријом од Румуније. У том браку рођена су три сина — Петар, Томислав и Андреј.

Петар II Карађорђевић (Београд, 6. септембар 1923 — Денвер, 3. новембар 1970) био је трећи и последњи краљ Краљевине Југославије (1934—1945). Био је први син краља Александра I и краљице Марије.

У време убиства свог оца 1934. године Петар II је био малолетан па је краљевска власт пренета на Намесништво које је у тестаменту одредио краљ Александар I, на челу са кнезом намесником Павлом Карађорђевићем, а чланови су били још Иво Перовић и Раденко Станковић. После неуспеле трансплантације јетре, јер је боловао од цирозе јетре, умро је у денверској болници 3. новембра 1970. године, у коју је примљен под псеудонимом Петар Петровић. Сахрањен је у цркви Светог Саве у Либертвилу (САД). Његови посмртни остаци су ексхумирани 17. јануара 2013. године са циљем да буду пренети у задужбинску Цркву Светог Ђорђа на Опленцу (код Тополе), а до тада да почивају у дворској капели Светог Андреја Првозваног у склопу двора на Дедињу. Државна сахрана четири члана породице Карађорђевић обављена је 26. маја 2013. на Опленцу. На његовој сахрани 1970. као и 2013. опело је служио исти свештеник Марко Тодоровић.

Марија Трпковић VII-1

Стефан Немања

- Из књиге „Живот Св. Саве“ владике Николаја Велимировића -

Име **Немања**, иако библијско, никада пре није било употребљено међу хришћанским Србима, свакако не међу оним угледнијим, принчевима, жупанима и војводама.Ово име је симбол читаве Немањине напорне владавине, као ујединитеља нације и градитеља националне државе. Кад је његов библијски имењак Немија, по дозволи персијског цара Артаксеркса, обнављао разорене зидове Јерусалима, наредио је мајсторима да „једном руком раде, а у другој да држе мач“, ради одбране од непријатеља који су их узнемиравали (*Нем* 4,1718). Тако је и Немања морао да гради и да брани у исто време, све до краја своје владавине.

По сведочењу хроничара, Немања је рођен 1113, а умро 1199. године. Дакле, његов живот је испунио скоро цео један век. Скоро половину тог свог дугог живота он је провео борећи се за јединство свог народа и за његову државу.

Рођен је у Рибници, близу Дукље и био је прво крштен у римокатоличкој цркви у месту свог рођења, али је касније поново крштен у православном храму Светих апостола у Расу. Његов отац звао се Завида и био је један од провинцијских српских принчева са седиштем у Дукљи, садашњој Подгорици у Црној Гори.

Црква Светих апостола (Петрова црква)

После Завидине смрти Немања је очевим тестаментом наследио најисточнију четврт српске кнежевине, од Раса до Ниша. Остала три дела су наследила његова браћа Тихомир, Мирослав и Страцимир. Немању је бринула поцепаност српских територија. Он је сањао само о српском народу као целини и о држави у којој би сви Срби били уједињени. Ради остварења овог свог идеала – уједињења свих Срба у једну државу, способну да брани и омогући културни развој, Немања је имао да се ухвати у коштац и са унутарњим и са спољним непријатељима. Његова унутрашња борба била је уперена против неразумевања и ускогрудости своје браће и родбине, а спољна скоро са свим својим суседима, великим и малим.

Он на крају успео да створи српску државу од Јадрана до Софије и Перника.

Немања је био ратник прве класе. И као многе велике војсковође био је веома религиозан.Кад год би између ратова имао одмора, зидао је цркве. Неке од њих су права ремек-дела. **Краљица његових задужбина је Студеница**. Остале су: Ђурђеви ступови на реци Лиму, Архађел Михаило у Скопљу, Свети Пантелејмон у Нишу, Света Богородица и Свети Никола у Коштаници. Све су то биле његове задужбине.Поред тога, по својој хришћанској широкогрудости, он је слао богате поклоне црквама. А његова дарежљивост према сиротињи и безнадежнима била је добро позната и на Истоку и на Западу. Моћни ратник своје земље и милосрдни Божји човек, такав беше Немања.

Ктиторски портрет Стефана Немање, великог жупана (1168–1196), касније монаха Симеона, оснивача манастира Студенице. Фреска на западном зиду травеја у наосу Богородичине цркве, 1568.г.

Престоница великог жупана била је у **Расу**, граду у узаној али плодној долини окруженој падинама, близу старе црквe Светих апостола, у којој је Немања био крштен по православном обреду.

Стари Рас, Немањин престони град

Далеко од царског луксуза каснијег модерног доба, балкански краљеви и владари у Немањино доба живели су скромним животом. Слично је било чак и на двору цивилизоване Византије. Према историјским подацима и песмама, велики жупан Немања био је веома богат владар. Поседовао је „седам кула сребра и дуката“. Па ипак, као хришћанин и ратник, он је волео скроман живот. Његова резиденција је била велики четвороугаони простор, ограђен зидом са осматрачницама на сваком углу, ради безбедности.

У средини тога дворишта била је његова двоспратна кућа са подрумом. Први спрат је био сазидан од камена. Велико огњиште је служило као кухиња. Трпезарија је била украшена плафоном у дуборезу. Ту је била и мала кућна капела, украшена скупоценим иконама и свећњацима. Испред иконе Светог првомученика Стефана данонoћно је горело кандило. То је била крсна слава Немањиног дома. По имену свога патрона-славе Светог Стефана, принчеви и краљеви из династије Немањића стављали су испред свога имена и име Стефан, као Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Стефан Урош, Стефан Драгутин, Стефан Милутин, Стефан Душан.

Бојан Стошић VI-1

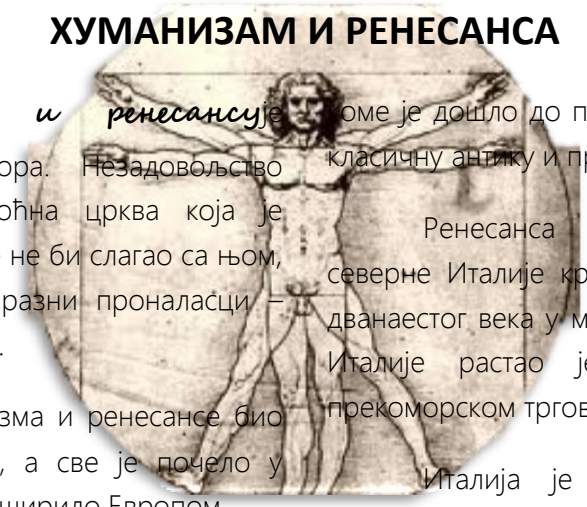
Рудник бакра у Бору

Један од најстаријих трагова рударства у Европи који датирају од 4500. године пре нове ере је пронађен и у области Бора и Мајданпека. Прво геолошко истраживање руде бакра у Бору спроведено је још 1897. год., а покривало је област Тилва Рош. Када је реч о водећим именима у областима истраживања и откривања борског рудника, онда је то у научној области Феликс Хофман, у техничкој Фрања Шистек и у финансијској Ђорђе Вајферт, што је забележено и на фрески из борске цркве, која се налази у борском музеју рударства и металургије. Ђорђе Вајферт је касније обезбедио прилив француског капитала и основао предузеће под називом „Француско друштво борских рудника, концесија Свети Ђорђе“. Француски капитал задржао се у Бору све до Другог светског рата и до 1951. год.рудници бакра у Бору се налазе у државном власништву. Током тог периода дошло је до великих улагања. Године 1961, 4. августа, дотадашњи Рудник Бор преименован је у Рударско-топионичарски басен Бор и као такав са одређеним изменама послује до 30. јула 1981, када се реорганизује у СОУР РТБ Бор, који се са више СОУР-а удружује у Пословну заједницу за производњу и прераду бакра, племенитих метала и других пратећих минерала, хемијских производа и опреме. Рударско-топионичарски басен Бор је једини произвођач бакра и племенитих метала (злата и сребра) у Србији.

У периоду пре и током 1993. године компанија је спровела различита инвестирања која су иницирала отварање нових рудника и флотација, као што је површински коп „Церово“, те флотације Бора, Мајданпека и Великог Кривеља. Сви производи су берзански и њихов квалитет, тражња, продајне цене и услови трговања уређени су правилима која прописују светске берзе обојених метала. РТБ већ више од 100 година копа и топи руду бакра, а у борској топионици производе се катодни бакар и племенити метали високог квалитета. Производња бакра почела је 1903. год., и то на локалитетима Бора и Мајданпека. Једновековно рударење и производња бакра довеле су до тога да је откопано више од 750 милиона тона бакарне руде, произведено око 3.353.000 тона бакра, 155.514 кг злата, 971.030 кг сребра и уклоњено више од 1.820.000 тона раскривке која је претходни услов, али и стални пратилац експлоатације руде на површинским коповима.

Чланови редакције историјске секције

ХУМАНИЗАМ И РЕНЕСАНСА

Хуманизам и ренесанс условило много фактора. Незадовољство средњим веком, свемоћна црква која је кажњавала свакога ко се не би слагао са њом, појава градова, као и разни проналасци – само су неки од фактора.

Зачетник хуманизма и ренесансе био је Франческо Петрарка, а све је почело у Италији и касније се проширило Европом.

Основни циљ хуманизма био је да се људи више образују и вера у човека као појединца. Човек је у хуманизму доспео у сам центар пажње. До тада се све полагало у веру у Бога и у то да се треба одрећи живота, док се, са друге стране, у хуманизму веровало да се срећа човекова налази на Земљи.

Књижевници који су се у то доба истицали били су Ђовани Бокачо, Данте Алигијери, Петрарка, Шекспир и други.

Немачку су са хуманизмом упознали Еразмо Ротердамски, Меланхтон и Рајхлим, у четрнаестом веку, али у седамнаестом веку хуманизам се губи пред животним реализмом.

Појам ренесансе први пут је употребио историчар уметности из Италије Ђорђо Вазари 1550. године, за означавање уметности која је настала у тринаестом веку. Најпре је означавао доба од 1350. до шеснаестог века, као и период у коме је дошло до поновног интересовања за класичну антику и процвата уметности.

Ренесанса настаје на просторима северне Италије крајем тринаестог века. Од дванаестог века у многим градовима северне Италије растао је просперитет изазван прекоморском трговином.

Италија је имала главну улоу у развијању ренесансе, и то првенствено град Фиренца, а потом Падова, Рим и Венеција, све до почетка шеснаестог века, када се развија у целој Европи.

Друштвено уређење било је слично као у античкој Грчкој. Било је много градова-држава који су се утркивали и ратовали.

Током шеснаестог века ренесанса у Фиренци наставља продукцију уметника; центар италијанске уметности је постао Рим, где су папе Лав X и Јулије II славили град славећи себе.

У Француску је ренесанса дошла посредством Француско-италијанских ратова на почетку шеснаестог века.

У појединим земљама које захвата ренесанса се прилагођава месним приликама, што се види на сликама средњоевропских ренесансних сликара.

Најпознатији сликари су били Ботичели и Мазачо.

Невена Симић VII-2

Неколико речи педагога школе о Професионалној орјентацији ученика

Пројекат Професионална оријентација у Србији (ранији назив пројекта Професионална оријентација на прелазу у средњу школу) реализује Немачка организација за међународну сарадњу (GIZ) у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Министарством омладине и спорта. Пројекат финансира немачка влада и Министарство за економски развој и сарадњу Републике Немачке.

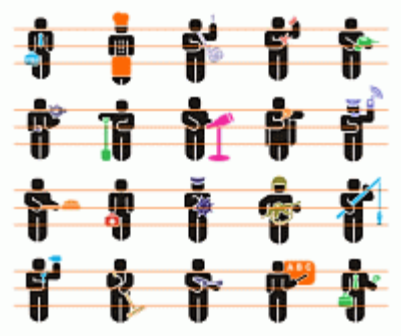
Циљ пројекта Професионална оријентација у Србији је успостављање функционалног и одрживог система професионалне оријентације за ученике завршних разреда основне школе и младе, у локалним канцеларијама за младе. Пројекат се реализује у периоду од 2011. до половине 2015. године

Основни циљ програма професионалне оријентације је развијање способности младих да донесу и спроведу промишљену, ваљану и самосталну одлуку о избору школе и занимања, као и да планирају каријеру и укључе се у свет рада. Програм се заснива на петофазном динамичном процесном моделу професионалне оријентације, који води младу особу до избора занимања и активног планирања каријере, кроз пет модула/фаза: самоспознаја, информисање о занимањима и каријери,упознавање са путевима образовања, реални сусрети са светом рада и доношење одлуке о избору школе и занимања.

Пројекат почива на сарадњи више институција, основних школа, средњих школа, канцеларија за младе, привреде, регионалних центара и центара за стручно усавршавање запослених у образовању, Савета за запошљавање на националном нивоу, центара за развој каријере, Националне службе за запошљавање, центара за социјални рад, локалних самоуправа, привредних комора и др.

Пројекат се заснива на двема компонентама – у школи и ван школе. У школи, школски тимови за професионалну орјентацију одржавају радионице из области професионалне орјентације.

Као педагог школе и координатор тима у нашој школи, могу да кажем да је тим за професионалну орјентацију редовно током трајања пројекта одржавао радионице за ученике седмог и осмог разреда.

Такође сви ученици који су прошли обуку посетили су и све средње школе у Бору, Националну службу запошљавања, учествовали на многобројним манифестацијама- „Дани девојчица и дечака“, Сајам професионане орјентације, Сајам науке, Дани волонтера...посета Површинском копу РТБ-а. У прилог добром раду тима и пожртвовања наших ученика говори и чињеница да сви наши ученици осмог разреда уписују средњу школу по првој израженој жељи на листи жеља за упис.

Марко Јовановић, педагог

Агарти, подземни свет

Агарти је имагинарни свет који се наводно налази у утроби планете Земље. Називају га још и Шамбалах, Елдорадо или Шангри-Ла. У њему, и дан-данас, живе бесмртници, велики генији из прошлости.

Према овој фантастичној причи, наиме, наша планета је ,, готово празна“ и у својој утроби крије три велика континента, које обасјава мало Сунце смештено у средишту планете.

Велики научници су током векова били фасцинирани хипотезом о Агартију – од математичара Ојлера и Мопертијуса до астронома Халеја (који је открио чувену комету), који је волео да се портретише с мапом Агартија у руци.

Где је улаз?

Мит о ,,шупљој Земљи“ толико је распрострањен у разним цивилизацијама да готово сваки кутак планете тврди како има свој ,,улаз“ у чудесни подземни свет. Главни улази се наводно налазе скривени у леду на половима.

Али засада овај свет је и даље плод чисте маште и још увек чека дан кад ће постати стваран.

Ускршње острво

Ускршње острво је полинезијско острво у јужном Пацифику, које припада Чилеу. Налазисе 3600 километара западно од континенталне обале Чилеа и 2075 километара источно од острва Питкерн. Отуда ово је једно од најизолованијих острва на свету.

Рапа Нуини је изворно име острва. Њега су донели радници са острва Рапа Ити (острва Аустрал, француска Полинезија). Изворно име је Tepito o tehenua (што значи „пупак света“), али и ово име, изгледа, потиче са острва Маркиз.

Мапа и положај Ускршњег острва- Острво је троугластог облика, има површину од 163,6 km² и 3791 становника (по попису из 2002), у главном насељу Ханга Роаживињих 3304.

Биљни и животињски свет је данас веома проређен. Острво је, у основи, покривено травом.Некада су на острву постојале ендемичне врсте палми, грмова и других биљака и птица.

Статуа моаи на Ускршњем острву-Ускршње острво је чувено широм света по својим моаи статуама, које се налазе уз обале острва (види: Култура Ускршњег острва).

Данас је острво прворазредна туристичка дестинација. Велики број туриста је претња опстанку локалне културе и начина живота.

Историја - Европљани су први пут стигли на острво 1722, на Ускрс, када је холандски поморац Јакоб Рогевен стигао и затекао 2-3 хиљаде становника на острву. Становништво је у то време било у великом опадању услед пренасељености, уништења шума и других природних ресурса.

Иако се популација касније повећала до 4000, средином 19. века депортације робовске радне снаге и болести су смањиле становништво на само 110 (1877). Данашње становништво је комбинација потомака ових пристановника (60%) и дошљака из Чилеа (40%).

Острво је ушло у састав Чилеа 1888.

Захваљујући скулптурама моаи острво је постало познато у свету. Знамо где су скулптуре настале. Настале су у ломовима кратераРаноРаку где лежи још једна незавршена скулптура. Укупно их је 300, али их је далеко више на лому или на путу до висоравни ахуна, којом је требало да будупостављене и које су служиле као нека врста храмова, односно састајалишта. Већина скулптура је висине до 3,5 метара, али их има и 12 метара висине.

Осим неуобичајеног облика – немају ноге а тело је само назначено –највећи рад се посвећивао глави. На неким скулптурама се види шешир, али изгледа ипак да је ту реч о некој врсти фризуре која је ту представљена.

Већина моаија је имала и очи направљене од морског камења, али је до дан-данас остаосамо један.

Запањујуће је то што је сваки од ових моаија окренут леђима ка океану. Барем сви осим њих седам. Они представљају првих седам становника овог острва. Легенда гласи да је краљ древног острва Хива Хоту Матуа послао седамморепловаца да пронађу острво које је он сањао. Чим су морепловци стигли на острво,знали су да је то земља о којој је њихов краљ говорио.Вратили су се да позову свој народ, који се убрзо настанио на Рапа Нуију. Стога седам морепловаца гледа у правцу гдесе некаданалазила њихова стара домовина – Хива, која је давно нестала у дубинама океана.

Даница Марковић VII-1

МАЧУ ПИКЧУ

Мачу Пикчу је свети град Инка који се налази на највишем делу источних Анда, на источним падинама планинског ланца Урубамба, на висини од 2350 метара надморске висине. Мачу Пикчу је вероватно изграђен око 1300. године, али је остао сакривен све до 1911. године, кад га је открио Американац Хајрам Бингам.

Мачу Пикчу сведочи о времену величанственог царства Инка. Након освајања територија моћна војска Инка саградила је канале за наводњавање и системе поплочаних путева, а грађевинари су саградили тврђаве, храмове и монументалне камене зграде.

Данас археолози тврде да Мачу Пикчу није био град у класичном смислу јер нису пронађени остаци бирократске управе, трговине или војних утврђења. Највероватније је грађен као царски посед и религијско уточиште или као тајни церемонијални град.

Остаци града одају царски стил Инка какав се може наћи и на другим местима некад највеће државе америчког континента пре доласка Европљана. Но необичан је по околини: смештен је усред бујне вегетације коју наводњава река. Мачу Пикчу има око две стотине грађевина смештених по терасама и распоређених око великог средишњег трга. Град је подељен на уске и издужене четврти које максимално искоришћавају простор. Постоје и терасе изван насељеног дела које имају канале за наводњавање. На висини у средишту града налази се гранитни монолит, који је можда био жртвеник карактеристичан за Инке, а можда и опсерваторија. Зидине града изграђене су од оријашких блокова камена. Податак је још фасцинантнији јер се зна да Инке нису познавале точак ни гвоздено оруђе, а анализом је утврђено да су блокови савршено изрезани у каменоломима и да су се завршни радови обављали на самом градилишту.

Град који је 400 година био заборављен у андској прашуми чини се да је био напуштен још и пре него што су царство Инка покорили Шпанци. Према једној теорији, становнике је покосио сифилис који је стигао из Европе, а остало је учинио грађански рат.

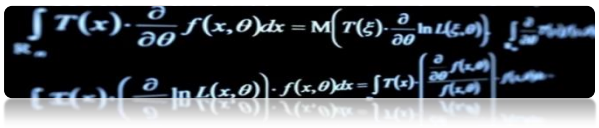
Дана 7. јула 2007. године проглашен је за једно од нових седам светских чуда.

Даница Марковић VII-1

Историја математике

Тешко је са сигурношћу тврдити када је и шта је почетак саме математике. Први математички симболи пронађени су на основу археолошких истраживања у Египту и Месопотамији. У Египту су писани на листовима папируса (Рајндов папирус), а у Месопотамији на глиненим плочицама.

Египћани и стари Сумери су математику развили за практичне потребе, за премеравање земље после изливања Нила, за грађевинарство, градњу канала, положај звезда.

Египћани су знали и Питагорину теорему, али не у облику „$c^2 = a^2 + b^2$“, већ у облику одређених једнакости. Примера ради, ако имају правоугли троугао, са катетама 3 и 4, знали су да је хипотенуза 5. Овај троугао се и данас зове „египатски троугао“.

Касније развој математике преузимају стари Грци, који математици дају нову димензију, односно почиње развој апрстрактне математике. Грци су се највише бавили геометријом и алгебром.

Познати математичари били су:

- Архимед (287–212. п. н. е.);
- Аристотел (384–322. п. н. е.);
- Еуклид (око 300. п. н. е.);
- Исак Њутн (4.1.1643 – 31.3.1727);
- Мухамед ел Хорезми (783–850);
- Питагора (570–495. п. н. е.);
- Соња Ковањевска (15. 1. 1850 – 10. 2. 1891).

Питагора (570–495. п. н. е.)

Они и многи други математичари помогли су стварању данашње математике.
Бројке којима данас записујемо бројеве дошле су из Индије захваљујући Арапима.

У средњем веку долази до престанка бављења математиком у хришћанском свету. Јустинијан **I** (481–565) забранио је рад Академији. Истовремено долази до процвата арапске математике.

Почетком ренесансе и у Европи оживљава математика.

Био је оснивач математичког и филозофског научног друштва или заједнице „Питагорејска школа“. Данас је најпознатији као творац Питагорине теореме, која је названа по њему. Имао је неку врсту „питагорејског живота“, који се огледао у посебној врсти облачења, исхране, раду на математици, музици и астрономији.

О даљем животу и истараживањима погледајте на сајту: **Pythagoreanism Web Site.**

Милица Мишић VII- 1

ИСТОРИЈА НОВЦА

Некада давно, 750. године п. н. е., већина трансакција обављала се у металним апоенима и тако је било све до појаве папирног новца. У савременом свету, који више не користи ни папирни новац, банкарске услуге постале су још софистицираније: рачунари и напредна електронска комуникација удружују се да би се новац трошио на најбржи могући начин. Све што вам је данас потребно јесте парче пластике. Цео свет можете да пропутујете а да вам скоро уопште не затреба папирни или метални новац.

Метални новац је у оптицају већ око 3000 година. У старој медитеранској цивилизацији бити богат значило је имати много оваца или крава које су биле предмет трампе. Многе речи за метални новац вуку порекло из животињског царства: од латинске речи *pecus* (стадо, чопор) настала је енглеска *pecuinary* (новчани, новчан); од грчке речи *talatan* (кравља кожа) настала је енглеска *talent* (специфична вредност, у злату или сребру); енглески термин за берзу и ташну (*bourse* & *purse*) потекле су од речи *byrsa*, што је синоним за крављу кожу, док је енглеска реч *salary*(плата) изведена од латинске речи *salt* (што значи со), којом су били плаћени римски војници; реч *pound* (енгл. фунта) потиче од латинске речи за тежину*pondus*, а чак и симбол за енглеску фунту изведен је од латинске речи *libra*.

ОД ДОБАРА ДО МЕТАЛА

Значење изреке „новац не расте на дрвећу“ потпуно је јасно за онога коме је позната чињеница да су Арапи некада користили пасуљ, или на арапском *qupam* (одатле реч *карат*), као монету. Пољопривредна добра у прошлости често су коришћена уместо новца, а постоји податак да становници мајушног острва Тристан да Кунха у Атлантском океану и данас изједначавају два парадајза са пенијем! Нанизане и пробушене шкољке, стаклене перлице, пера, вилице ајкуле и зуби моржа, па чак и камени точкови од двоколице – коришћени су као средство плаћања.

Међутим, прави развитак новца почео је оног тренутка када је метална варијанта пољопривредног или употребног предмета почела да замењује стварни објекат трговине.

Најстарији метал који се користио за израду новчића је бакар. Енглеска реч *copper*, што значи бакар, потиче од грчке речи *copros*, што значи балега или измет, по чему је земља Кипар добила име. У тој земљи је пре 5000 година откривен рудник бакра, који, помешан с калајем, пронађеним у Корнволу у Енглеској, даје бронзу. Бронза се за израду новчића користила у Енглеској, а постоје подаци да су стари Римљани користили необрађено, бакарно грумење које су звали *aes rude*. Много пре појаве хришћанства у Кини су почели да улазе у промет мали бакарни или бронзани дискови с квадратном рупом у средини који су имали функцију новца. Изглед и врста металног новца утемељени су 620. године н. е. и задржали су се све до 1920. године, што представља својеврстан рекорд у (дуго) трајности новца. Но вредност овог новчића није била велика, што је довело до његове велике продукције ради задовољења тржишта. У Шведској се од 1644. до 1768. г. трговало тешким и кабастим бакарним новцем. Претпоставља се да је неадекватна величина или вредност новца мотивисала Швеђане и Кинезе да почну да производе папирни новац. У осталим деловима света за израду новца највише је коришћено гвожђе. У старој Британији и Грчкој функцију новца имале су необрађене шипке или полуге од гвожђа, а у западној Африци је *kissi* (гвоздени новчић са „крилцима“) коришћен до почетка XX века.

ЖИГ, **ГЛАВА И ПИСМО**: Метални новац је у трговинску размену уведен у старој Грчкој најмање 1000. године п. н. е. Чисто злато није било практично колико његова легура са сребром, позната као „elektrum“ (ћилибар) или „злато без сјаја“. На почетку је ознака квалитета и тежине новчића имала форму личног жига ударено сломљеним ноктом на грумен метала који оставља карактеристичан, зупчаст отисак. Међутим, у Европи и на Блиском истоку ускоро су се појавиле посебне направе за вредновање новца којима је постигнуто да жиг квалитета и чистоће новчића заузме целу једну његову страну, док је истовремено новчић постао тањи и округлији.

Немања Стефановић VI-1

Марија Антоанета

Марија Антоанета рођена је у Бечу 2. новембра 1775. године, у палати Хофбург, као петнаесто дете и једанаеста ћерка Франца I Стефана и царице Марије Терезије.

Француски краљ је 1769. запросио Марију Антоанету за свог унука. МаријаАнтоанета је имала само четрнаест година када се удала за петнаестогодишњег Луја XVI. Када је потписан уговор о венчању, Марија Терезија је схватила да њена ћерка слабо зна француски језик и француске обичаје. Због тога је много тутора добило задатак да младу Марију Антоанету припреме за улогу будуће краљице Француске.

Дневни живот Марије Антоанете није био много занимљив. Сваког јутра су јој помагале собарице и служавке да устане из кревета и да се обуче. Марија Антоанета се жалила својој мајци у писмима да мора да пере руке и уређује се пред целим светом. Крунисање Марије Антоанете је обављено 1774. у Ремсу.

У мају 1778. краљица је објавила да је трудна.Прво дете, ћеркаМаријаТерезаШарлота родила се 19. децембра 1778.г. у Версају. После њене прве ћерке родило се још троје деце:Луј Жозеф (1781), а затим Луј Шарл(1785)и Софи Беатриз (1786).

Кардинал Луј од Роана, изасланик француског двора у Аустрији, био је члан једне од најистакнутијих аристократских кућа, али пао је у немилост због ширења неистина о Марији Антоанети, као и о њеној мајци Марији Терезији. Кардинал је, међутим, имао амбицију да следи стазе славног кардинала Ришељеа и да постане председник француске владе. Да би тоостварио, било је потребно да поврати углед код краљице. За то је ускоро добио прилику када му је његова љубавница грофица Де ла Мот, осиромашена аристократкиња, предложила да купи за краљицу Марију Антоанету огрлицу чију је куповину краљица управо одбила,под изговором да краљевска породица штеди. Краљица је драгуљару рекла да је одлучила да више не купује дијаманте, а кад је краљ хтео да јој купи огрлицу као поклон, она је и тада одбила.

Кардинал је сакупио новац и дао га грофици, која је отишла код драгуљара и однела огрлицу не плативши. Пошто је драгуљар знао да је огрлица намењена краљици, обратио се њој кад је требало да се плати, на шта је Марија Антоанета рекла да она није ни узела нити наручила огрлицу. Избио је велики скандал, а кардинал и грофица су ухапшени и изведени на суд, који је 31. маја 1786. кардинала ослободио оптужби, а грофица је осуђена на бичевање. Афера дијамантске огрлице битно је нарушила углед краљице међу Французима.

Краљ Луј XVIје осуђен за издају 11. децембра 1792. и 17. јануара1793. осуђен је на смрт. Погубљен је на гиљотини21. јануара 1793, а Марија Антоанета је због издаје осуђена на смрт 15. октобра 1793. Следећег дана, 16. октобра, била је погубљена на гиљотини.Ујутро 16. октобра 1793. стража је дошла у ћелију, одсекла јој косу и везала јој руке на леђа. Спроводили су је читав сат улицама Париза све до Трга револуције, где се налазила гиљотина. Марија Антоанета је погубљена на гиљотини у 12.15 с.

Кристина Вануцић VII-1

ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ

Ολυμπιακοί Αγώνες

Олимпијске игре су скуп међународних спортских такмичења у различитим дисциплинама које су подељене на летње и зимске. И зимске и летње олимпијске игре одржавају се сваке четири године. До 1992. одржаване су у истој години, а од тада се одржавају наизменично, сваке две године. Некада се погрешно називају и олимпијадом, како је у античкој Грчкој називано раздобље између двеју олимпијских игара, тако да почетак једних олимпијских игара означава почетак олимпијаде, а она траје до почетка идућих олимпијских игара, чиме започиње следећа олимпијада. Неке олимпијске игре модерног доба, у Хелсинкију 1914, Берлину 1916. и Лондону 1944, због Првог или Другог светског рата нису одржане.

Сматра се да су античке олимпијске игре први пут одржане 776. п. н. е. у Олимпији, у Грчкој, и одржавале су се све до 393. н. е. На почетку су се одржавале само у античкој Грчкој, а оживљене су крајем 19. века деловањем француског барона Пјера де Кубертена. На његов предлог је у Паризу 23. јуна 1894. г. основан Међународни олимпијски комитет (МОК), а први председник тог тела био је Грк Деметриос Викелас. Те игре, односно Прве олимпијске игре модерног доба одржане су 1896. године у Атини и од тада се одржавају на сваке четири године. Прве зимске олимпијске игре одржане су у Шамонију у Француској 1924. године.

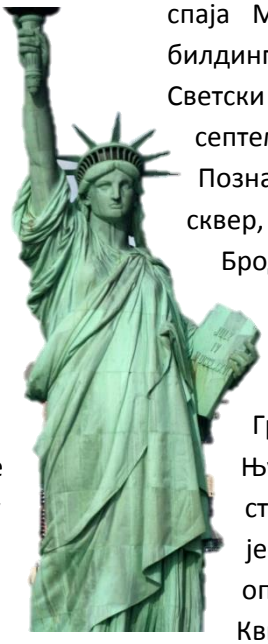
Неколико месеци пре олимпијских игара тркачи, углавном бивши спортисти, истакнути појединци, али и многи грађани, преносе штафетно олимпијску бакљу од древне Олимпије до места свечаног отварања на олимпијском стадиону.

Зимске олимпијске игре су се раније одржавале исте године када и летње, закључно са 1992. годином и играма у Албервилу, у Француској. Тада је због гломазности олимпијског програма, али и због захтева моћних ТВ кућа одлучено да се раздвоје термини летњих и зимских игара. Прве следеће зимске олимпијске игре су одржане 1994. године у Лилехамеру у Норвешкој.

Јован Бећаревић VI-1

Њујорк-NEW YORK

Њујорк је град са највише становника у Сједињеним Америчким Државама, и у центру је међународних финансија, политике, забаве и културе. Првобитно се звао Нови Амстердам, а 1664. године Британци су му дали име Њујорк (Нови Јорк) у част војводе од Јорка. Њујорк је један од највећих градова света, и седиште је великих музеја, галерија. Град је и седиште свих међународних амбасада при Уједињеним нацијама, чије се седиште такође налази у Њујорку. По попису становништва из 2010. у њему је живело 8.175.133 становника. Данашњи симболи Њујорка су: Вол стрит, Кип слободе (поклон Француске, подигнут је 1886), Бруклински мост (који спада у највеће и најдуже мостове света и спаја Менхетн и Бруклин), Емпајер стејт билдинг, Крајслер зграда итд. То је био и Светски трговински центар, који је срушен 11. септембра 2001. у терористичком нападу. Позната места су и Пета авенија, Тајмс сквер, Централ парк, Метрополитен музеј и Бродвеј, булевар који се протеже од југа до севера Менхетна, а у чијем централном делу (Midtown) се налазе многа позоришта. Град Њујорк се налази у држави Њујорк, и има преко 8 милиона становника на 800 km². Уже градско језгро се састоји из пет градских општина: Бруклин, Бронкс, Менхетн, Квинс, и Статен Ајланд — од којих би свака била велеград да се не налази у Њујорку.

Острво Менхетн било је насељено Ленапе Индијанцима у време када је откривено. Открио га је Италијан Ђовани Верацано. Тек 1609. године Енглез Хенри Хадсон нацртао је мапу острва. Насељавање Европљана почело је тек са оснивањем холандске трговине крзном. Насеље је 1613. названо Нови Амстердам, а налазило се на југу острва Менхетн. Питер Миниут је 1626. године откупио острва Менхетн и Стејтен Ајленд од Индијанаца за накит у вредности од 24$. Иако је ова легенда доста оспоравана, ова трансакција сматра се најуспешнијом у области некретнина свих времена. Године 1664. Британци су освојили град и преименовали га у Њујорк (New York), у част енглеског Војводе од Јорка. Холанђани га поново освајају 1673. и граду дају ново име - Нови Оранџ. Годину дана касније, Холађани коначно предају целу колонију Нова Холандија Британцима. У граду је 1712. године дошло до побуне тамнопутих робова у којој су страдала 9, а повређена су још 6 белаца.Током XIX века, град се трансформише под утицајем прилива емиграната. Визионарски план за развој града, предвиђао је грађење мреже улица које ће се простирати широм Менхетна, што је и остварено 1811. године. Затим је 1819. године отворен и Ири канал који је повезивао атлантску луку са пољопривредним тржиштем САД и Канаде.

До 1835. град Њујорк престигао је Филаделфију и постао највећи град САД. Чланови старе трговачке аристократије подржали су планове за изградњу Централ Парка, који је постао први рељефни парк у неком америчком граду. Централ Парк је изграђен 1857. године. У другој половини 19. века стално је растао и број усељеника, Ираца, Италијана, Немаца и других који долазе у нади за бољим животом. Међутим, већина их пуно година остајала у сиротињским четвртима попут Фајв Појнтса или Бауерија. Размирице међу досељеницима повремено су прерастале у насилне сукобе, на пример у побуни око новачења, најгорим немирима у историји града.

Снажан раст увјетовао је и промјене у управљању градом: године 1898. пет четврти – Менхетн, Бруклин, Ричхмонд (Стејтен Ајленд), Квинс и Бронкс – споразумно се уједињују у Велики Њујорк. Бронкс је делимично припадао градском подручју Њујорка већ од 1874., а Бруклин је до уједињења био један од највећих градова у САД. Ових пет четврти имају и данас одређени степен самоуправе, а њихови становници осећају припадност свом делу града, често повезану с етничким пореклом.

Менхетн године 1931.У првој половици 20. стољећа град је постао светско индустријско и трговачко средиште. Велики берзавнски раст током „лудих двадесетих“ нагло је завршио крахом берзе на "црни уторак", 24. октобра 1929. Привредна криза тридесетих година тешко је погодила Њујорк, а неспособна и корумпирана градска управа под водством градоначелника Џимија Вокера није се, упркос великом задуживању, могла носити с проблемима. Стопа незапослености прешла је 25 посто, а људи су губили не само радна мјеста него и станове па су широм града изникла насеља страћара. Прекретница је био избор градоначелника Фјорела Лагвардије који је покренуо програме помоћи и јавних радова. У овом су раздобљу изграђени и неки од познатих њујоршких небодера, нпр. Емпајер Стејт Билдинг и Крајслер зграда.После Другог светског рата и кратког раздобља оптимизма ствари су убрзо опет кренуле низбрдо. Припадници средње класе исељавали су се у предграђа, а и индустрија је напуштала град. Током 1960-их Њујорк су, као и многе друге америчке градове, потресали расни немири. У седамдесетима је дошло до експлозије криминала, а 1975. је због лоше фискалне политике град морао прогласити стечај. Градоначелник Едвард Кох успео је за време свог мандата (1978. – 1989) санирати градске финанције. Волстрит је током привредног узлета у осамдесетима повратио водећу улогу у финансијском свету. Нови њујоршки градоначелник Рудолф Ђулијани је 1990-их политиком нулте толеранције и јачања полицијских снага успио драстично смањити стопу криминала и вратити граду ауру пожељног места за живот.

Куле близнакињње Светског трговачког центра срушене у терористичким нападима 11. септембра 2001.Највиши градски небодери, близанци Светског трговачког центра срушени су у терористичким нападима 11. септембра 2001. На месту срушених небодера предвиђена је изградња "Торња слободе" који ће ујединити пословне функције са спомеником за око 2800 погинулих.

Младеновић Александра VII-1

Милош Биковић, глумац

Милош Биковић рођен је 13. јануара 1988. године у Београду. Данас је српски филмски, телевизијски и позоришни глумац. Глумом се активно бави од 2004.године. Има 16 година старијег брата Михаила. Када је био веома млад, родитељи су му се развели, а његов отац се преселио у Немачку. Завршио је Четрнаесту београдску гимназију. Говори српски, енглески и руски језик. Похађао је школу глуме И говора „Дадов". Дипломирао је на Факултету драмских уметности у класи Драгана Петровића заједно са Нином Јанковић, Јелисаветом Орашанин, Тамаром Драгићевић, Ањом Алач…

Милош Биковић је прву запажену улогу остварио у телевизијској серији „Стижу долари" (2004–2005), где је играо Небојшу. Улога му је донела велику популарност, која и данас траје. Запажену улогу је остварио и у серији „Бела лађа" (2006–2011), а највећу популарност стекао је у филму Драгана Бјелогрлића „Монтевидео, Бог те видео!". У серији „Кад љубав закасни/Самац у браку" имао је главну, веома запажену улогу. У истој серији глумио је са тадашњом девојком Бранкицом Себастијановић. Прославио се у руској кинематографији у филму „Сунчаница" редитеља Никите Михалкова.

Остварио је значајне улоге у позоришним представама: „Због СФРЈ" у Атељеу 212, „Дама са камелијама" у Народном позоришту, као и „Мој син мало спорије хода" И „Кад су цветале тикве" у Београдском драмском позоришту, које је уједно И његово матично позориште.

На 46. Филмским сусретима у Нишу 2011. г. је добио награду „Цар Константин" за најбољу мушку улогу у филму „Монтевидео, Бог те видео!".

Године 2013. са Данином Јефтић за улоге у телевизијској серији „На путу за Монтевидео" добио је награду за глумачки пар године на 48. Филмским сусретима у Нисту.

Млади глумац се појављивао и у спотовима Кикија Лесендрића И Пилота за песму „Случајно" и Невене Божовић за песму „Бал".

Наташа Шајканац VI-2

СВЕТИ САВА

Владавину оца
Стефана Немање
желео није,
већ монах постао је.

Ишао је преко планина,
ходао кроз мртво море
и напокон стигао
до Свете Горе.

Од Растка Немање
до Светога Саве.

Свети је Сава
волео да ради,
зато је почео
Хиландар да гради.

Градио је цркве, манастире и школе
зато се Срби, Сави оцу моле.

Ми имамо веру и верујемо у Вас!
зато, оче Саво,
од злога спаси нас.

Сташа Миленковић V-2

Писање је игра речи, песма зна да рани али и да лечи!

За мене је писање игра речи. Песме нису празне речи на папиру, то су осећања из дубине душе, љубав према животу. Писање подстиче човека да се отвори. Кроз песму се најбоље искажу осећања, била она лепа или ружна. Почела сам да пишем песме у другом разреду. Прво је то била нека обична школска тема. Недуго након тога, осетила сам потребу да све занимљиве појаве и догађаје пренесем на папир. Тада се родила љубав према писању. Писала сам о својим сновима и жељама у нади да ће се остварити. Кроз песме, родитељима сам скренула пажњу на дечја права, страхове и осећања, у нади да ће можда боље разумети своју децу у одређеним ситуацијама. Желела сам да подсетим људе да онима о којима најмање размишљају (нпр. кућним љубимцима) посвете мало више пажње јер ће схватити да их они одржавају у животу. У ових неколико реченица објаснила сам шта за мене значи писање.

Сташа Миленковић рођена је 14.01.2004. год. у Нишу од оца Ивана Миленковића (1970,) и мајке Татјане Маринковић Миленковић (1976.) Иде у 5. разред ОШ „Свети Сава“ Бор. Песме је почела да пише у 2. разреду и прва коју је написала била је Школа. Инспирацију је налазила свуда око себе па су тако и настале песме СПОРТ, МОЈА КУЦА, МАЗА, ЗАШТО, АНА... и многе друге. Учествовала је на конкурсима Витезово пролеће и Крв живот значи и остварила значајне резултате. Њене песме су красиле стране дечјих часописа Школарка и Бачки универзитет, као и књиге издате од: Удружења писаца „ЧЕГАР“ Ниш - СЕЋАЊА 11/2012. На конкурсу Удружења писаца „ЧЕГАР“ Ниш освојила је друго место, те је песма изашла уи збирци "СЕЋАЊА 12/2013. Једна песма се нашла у збирци СТО МЛАДИХ ТАЛЕНАТА БОРСКОГ ОКРУГА 2013. Пуну подршку имала је од родитеља, родбине и учитеља. Ово је њена прва збирка песама у издању Културно-издавачког центра „Српска кућа“ из Пожаревца.

СПОРТ

Лионел Андрес Меси (шп. Lionel AndrésMessi; Росарио, Аргентина, 24. јун 1987) јесте аргентински фудбалски репрезентативац, члан шпанског фудбалског клуба Барселона. Због стила игре и своје висине често се упоређује са Дијегом Марадоном, а и сам Марадона је назвао Месија својим наследником. Меси је већ четири године заредом (2009, 2010, 2011, 2012) проглашен за најбољег фудбалера света. Многи сматрају да је он најбољи фудбалер свих времена, иако је још релативно млад. Због богате каријере и сјајне статистике многи фудбалски тренери сматрају да је Меси највећи играч свих времена.

Држи многе рекорде, попут највише голова у једној сезони (2011/2012. је постигао 73 поготка), највише голова у једној календарској години (2012. је постигао 91 гол), највише голова на једном мечу Лиге шампиона (5 голова 2012. године), први играч који је био најбољи стрелац у четири сезоне Лиге шампиона узастопно, највише постигнутих голова у једној сезони шпанске лиге (50 голова у сезони 2011/2012)...

Месијева каријера је почела 1995. године у клубу Њувел олд бојс, где је играо све до 2000. године. Пошто је имао здравствених проблема, недостатак хормона раста, а третман је коштао око 500 фунти месечно. ФК „Барселона“ се понудио да сноси трошкове третмана под условом да потпише уговор и започне нови живот у Шпанији. Цела породица се преселила у Европу, где је Меси почео да игра за Барселонину младу екипу до 14 година. Лионел Меси је срећно ожењен, има сина Тијага. Повезивали су га са познатом мексичком певачицом и глумицом Анахи. О њиховом вези се није знало много тога јер су успешно чували приватност. Анахи се због њега преселила у Барселону и била често виђена на Ноу кампу. После две године забављања раскинули су. Меси је сад срећно ожењен Аргентинком, својом познаницом из детињства Антонелом.

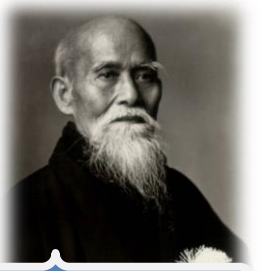
У екипи Барселоне веома је брзо напредовао, па је са 16 година дебитовао за први тим у пријатељској утакмици против Порта 16. новембра 2003.

Своју прву званичну утакмицу за Барселону је одиграо 16. октобра 2004, поставши трећи најмлађи играч који је икада играо за прву екипу Барселоне и најмлађи играч који је играо у Шпанској Ла лиги. (Овај рекорд је срушен од стране његовог саиграча Бојана Кркића у септембру 2007.) Када је Меси постигао свој први гол имао је 17 година, 10 месеци и 7 дана и постао је најмлађи играч који је постигао гол за Барселону. Овај рекорд је стајао док га није срушио Бојан Кркић постигавши гол на асистенцију Месија.Меси се сматра једним од најбољих и најтрофејнијих фудбалера икада.

Вељко Гринкић VI-2

„Аикидо„

Морихеји Ушеиба

Аикидо (合気道) буквално значење „усаглашени пут енергије“ или са песничком нотом „пут хармоничног духа“ јесте модерна јапанска борилачка вештина. Основао га је Морихеји Ушеиба. Сви који тренирају аикидо зову га сенсеј. Аикидокама се називају особе које вежбају аикидо. Обавезно погледајте видео : https://www.youtube.com/watch?v=ZVDV_4xDh4o.

- **ИСТОРИЈАТ**

Назив аикидо чине три јапанска слога: аи, ки и до. Често су превођени као хармонија, енергија и пут. Технике аикидоа контролишу нападача и преусмеравају његову енергију уместо да је блокирају. Аикидо напади *шоменучи* и *јокоменучи* воде порекло из оружаног напада и резултрају техникама као што су технике при одузимању оружја.У неким школама аикидоа све технике аикидоа се могу изводити са мачем и без оружја. Аикидо је стигао у Србију 1970. г. и у многе друге земље. Данас широм света постоји велики број вежбаоница у којима може да се тренира аикидо.

- **ТЕХНИКЕ**

Аикидо уједињује велики број техника које користе принципе енергије и покрета да би преусмериле, неутрализовале и контролисале нападача. Зато што аикидо технике омогућавају вежбачима стално кретање током извођења, а неки верују да аикидо може да предвиди више истовремених напада. На свом највишем нивоу појединац може да користи аикидо за самоодбрану, без наношења озбиљних повреда било нападачу, било ономе који се брани. Ако се техника правилно изведе, величина и јачина противника нису битне за њену ефикасност. Сматра се да је аикидо најтежа јапанска борилачка вештина.

- ***ТРЕНИНГ***

Уке и тори имају подједнако значајне улоге. Ученици морају да увежбавају обе позиције да би научили да се одбране у нападу и сигурно да приме одбрану. Уке је нападач, а тори је одбрана. Кретање, концентрација, прецизност и право време су веома важни при извођењу техника како ученици напредују од круто дефинисаних вежби ка слободнијим и применљивијим облицима. Аикидо технике се углавном базирају на избацивању нападача из равнотеже и полузи.

Милица Мишић VII-1

Компјутерске игрице које волимо

На свету постоји велики број игрица, али ми ћемо вам описати само 3 најпопуларније. Игрице које ћемо вам описивати су:

- ® Grand Theft Auto V (GTA V)
- ® Euro truck simulator 2 (ETS 2)
- ® Call of duty 4

* Grand Theft Auto V *

GTA V је акциона игрица, развијена од стране Роцкстар Нортх и објављује Роцкстар Гамес. Игра би званично требала да буде у продаји од 24. марта 2015. Игрица се одвија у граду Лос Сантосу (САД), и говори о бандама које имају намеру да пљачкају и праве нереде у држави. Главни ликови игрице који тероришу градове су: Мичел, Франклин и Тревор. Игрица је веома занимљива, а исто толико и реална. Поред опуштене вожње по граду, играч има могућност и да ради мисије, које могу бити доста тешке и компликоване, али наравно постоје и оне лакше. Као и у претходним деловима, и у овом се величина злочина мери у Вантед левелима (WL). Разлика између овог и претходних делова јесте побољшана реалност и квалитет графике. Они који су играли неке претходне делове видеће и сами каква је разлика и колико побољшање. Оно што је новитет у овом делу јесу нова, лепша и боља кола, за разлику од оних у неким претходним деловима. Још један напредак ове игрице је то што су убацили разноврстан животињски свет, који се најчешће среће у планинским пределима. Државна валута, у игрици је долар, а новац се може добити преко решавања мисија. Највећа мана ове игрице је њена величина и потребан је мало јачи компјутер да би могла да се инсталира, а самим тим и игра.

-Call of duty 4 -

Call of Duty 4: Modern Warfare је рачунарска игрица из серије игара Call of Duty (Зов дужности) коју су осмислиле програмерске куће Инфинити Вард (Infinity Ward) и Аспир Медија (Aspyr Media), а издао Активижн (Activision). Ово је прва игра из серије у којој није тема Други светски рат.

Прича игре се одвија око измишљеног сукоба у блиској будућности у ком учествују Сједињене Државе, Уједињено Краљевство и Русија, који се боре против руских ултранационалиста у Русији растрзаној грађанским ратом и против побуњеника који су извели државни удар у малој блискоисточној држави. Игра се прелази из перспективе америчког маринца и британског САС специјалца, а радња се одвија на Блиском истоку, Азербејџану, Русији и Припјату (Украјина). Игрица је наравно побољшана у односу на неке претходне делове и много је реалније представљен рат и ратно стање које се дешава у игрици. Такође, игрица се може играти и преко интернета, са својим пријатељим или против њих. Режим са више играча за игру се махом разликује од претходних делова. Типови игре су исти, с тим што су уведене неке новине. Играчи сада, за разлику од других делова игре, скупљају поене убијајући играче из противничког тима. Скупљајући поене играчи прелазе нивое, а максималан ниво који игра може постигнути је 55. Побољшавајући се и прелазећи нивое, играч добија све боља оружја.

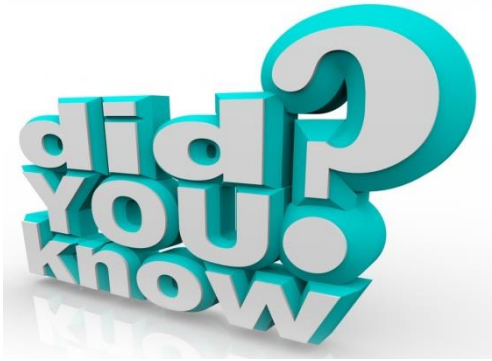
**** Euro truck simulator 2 (ETS 2) ****

Euro truck simulator 2 је видео игра која спада у категорију ауто-мото игрица. Игрицу је развила и објавила компанија "СЦС СОФТВАРЕ" 19. октобра 2012. године. Еуро трцк симулатор 2 је наставак првог дела, који је изашао 2008. године. Други део је дорађен, тиме што су убачени нови камиони, нове мапе, и новија кола која можемо срести у игрици. Игрица се одвија на територији Европе. Главни посао у игрици јесте превожење приколица (терета) од града до града. Наравно, сваки почетак је тежак, тако је и у игрици потребно одређено време како би развили своје предузеће и свој посао. Док не купите свој камион, можете радити тако што ће вас неки власник другог предузећа ангажовати да уз помоћ неког од његових камиона превезете приколицу и зарадите новац. Као и у другим игрицама, и у овој се прелазе нивои. Наравно, прелазак нивоа одређен је уз помоћ XP поена, који се зарађује након једног одрађеног посла. XP поене добијате сразмерно томе колики пут пређете, што дужи пут то више XP поена. На почетку играч бира у ком граду ће му бити главна гаража, односно главно предузеће. Након неког времена, када скупи изврсну суму новца, може гаражу купити и у другом граду. Самим тим проширује и величину свог предузећа. Врсте камиона које можете купити су: Волво, Сканиа, Рено, Ивеко, Ман, Даф, Мерцедес (у игрици приказан као Мајестиц). Обиласком градова, пронаћи ћете и продавнице камиона, које су разбацане по читавој Европи. Оно што игрицу чини занимљивијом јесу модови, који се могу наћи на интернету. Има их много и у разним су врстама. Неки модови су везани за камионе, неки за ентеријер камиона, неки за приколице, неки за надоградњу (буџење) камиона, неки чак и за кола, један од интересантнијих и лепших модова јесте тај којим можете надоградити своју мапу, а неки и за гараже односно предузећа... Оно што је занимљиво у вези са игрицом је и то да постоји могућност да се игра преко интернета. Код обичног (Офлајн) система, постоји могућност хаковања пара и левела. Ово је велико олакшање, пре свега због новца, јер не морате да се мучите да возите приколице и тако зарађујете паре за камионе и предузећа, већ хакујете и све изгледа много лакше. Много је боље и реалније, да игрицу играте и без хаковања. Карактеристика игрице јесу и верзије које излазе малтене на свака 2-3 месеца, а можда и у мало дужем временском периоду.

Марко Јовац VIII-2, Пера Кекић VIII-2

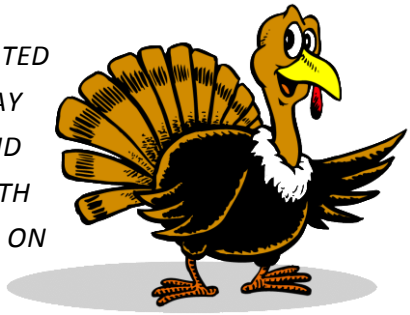
- unless food is mixed with saliva you can't taste it
- an ostrich's eye is bigger than it's brain
- a lobsters blood is colorless but when exposed to oxygen it turns blue
- the longest recorded flight of a chicken was 13 seconds
- goldfish can see both infrared and ultraviolet light
- there is no such thing as a naturally blue food
- sound travels almost 5 times faster underwater than in air
- lightning strikes the Earth 6,000 times every minute
- frogs can't swallow with their eyes open
- a 1 minute kiss burns 26 calories
- dragonflies have 6 legs but can't walk
- the Amazon rainforest produces half the world's oxygen supply
- The Great Wall of China is approximately 6,430 Km long (3,995 miles)
- giraffes and rats can last longer without water than camels
- the electric chair was invented by a dentist
- household dust is made of dead skin cells
- the past tense for the English word 'dare' is 'durst'
- flamingos can bend their knees backwards
- scorpions glow under ultra violet light
- your foot and your forearm are the same length
- diamonds are the hardest natural substance
- there is no sound in space
- there are more chickens than people
- sharks are immune to all known diseases

Даница Марковић VII-1

Holidays

- *THANKSGIVING DAY IS A NATIONAL HOLIDAY CELEBRATED PRIMARILY IN THE UNITED STATES AND CANADA AS A DAY OF GIVING THANKS FOR THE BLESSING OF THE HARVEST AND OF THE PRECEDING YEAR. IT IS CELEBRATED ON THE FOURTH THURSDAY OF NOVEMBER IN THE UNITED STATES AND ON THE SECOND MONDAY OF OCTOBER IN CANADA.*

- Independence Day, commonly known as the Fourth of July, is a federal holiday in the United States commemorating the adoption of the Declaration of Independence on July 4, 1776, declaring independence from Great Britain. Independence Day is commonly associated with fireworks, parades, barbecues, carnivals, picnics, concerts, baseball games, family reunions, and political speeches and ceremonies.

- Christmas is an annual festival commemorating the birth of Jesus Christ, observed most commonly on December 25 as a religious and cultural celebration among billions of people around the world.The popular Christmas song “Jingle Bells” was actually written for Thanksgiving.

- Easter, which celebrates Jesus Christ’s resurrection from the dead, is Christianity’s most important holiday. Easter is observed anywhere between March 22 and April 25 every year.

- Halloween is a yearly celebration observed in a number of countries on 31 October, the eve of the Western Christian feast of All Hallows' Day. It initiates the time in the liturgical year dedicated to remembering the dead, including saints ,martyrs, and all the faithful departed believers.

- Valentine's Day, also known as Saint Valentine's Day, is a celebration observed on February 14 each year. It is celebrated in many countries around the world, although it is not a public holiday in most of them.

Кристина Вануцић VII-1

The Union Flag

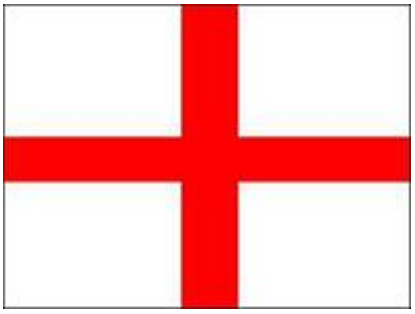

The Flag of United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is popularly called as ***the Union Jack***. It is officially known as the Union Flag. The flag is a blue field with the red cross of ***Saint George*** (patron saint of England) edged in white superimposed on the diagonal red cross of ***Saint Patrick*** (patron saint of Ireland), which is superimposed on the diagonal white cross of ***Saint Andrew*** (patron saint of Scotland).

Saint George

St. George is the patron saint of *England*. His emblem, *a redcross* on a white background, is the flag of England, and part of the British flag. St George's emblem was adopted by Richard The Lion Heart and brought to England in the 12th century. The king's soldiers wore it on their tunics to avoid confusion in battle.

St. George's Day is celebrated annually on 23 April, the day of his death in 303 CE.

Saint Andrew

Saint Andrew is the patron saint of *Scotland, Greece and Russia* and was Christ's first disciple. In Greece, Andrew forced his way through a forest inhabited by wolves, bears and tigers. Finally, in Patras, he was given the choice of being offered as a sacrifice to the gods or being scourged and crucified. By his own request the cross was diagonal. He, like his brother Peter, felt himself unworthy to be crucified on the upright cross of Christ.

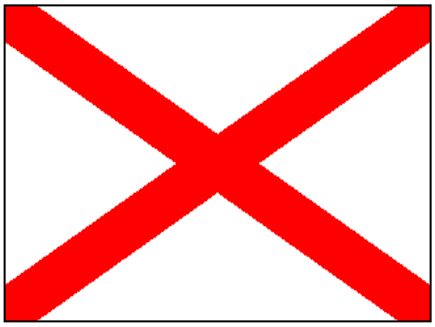

Saint Andrew's Day is celebrated annually on November 30.

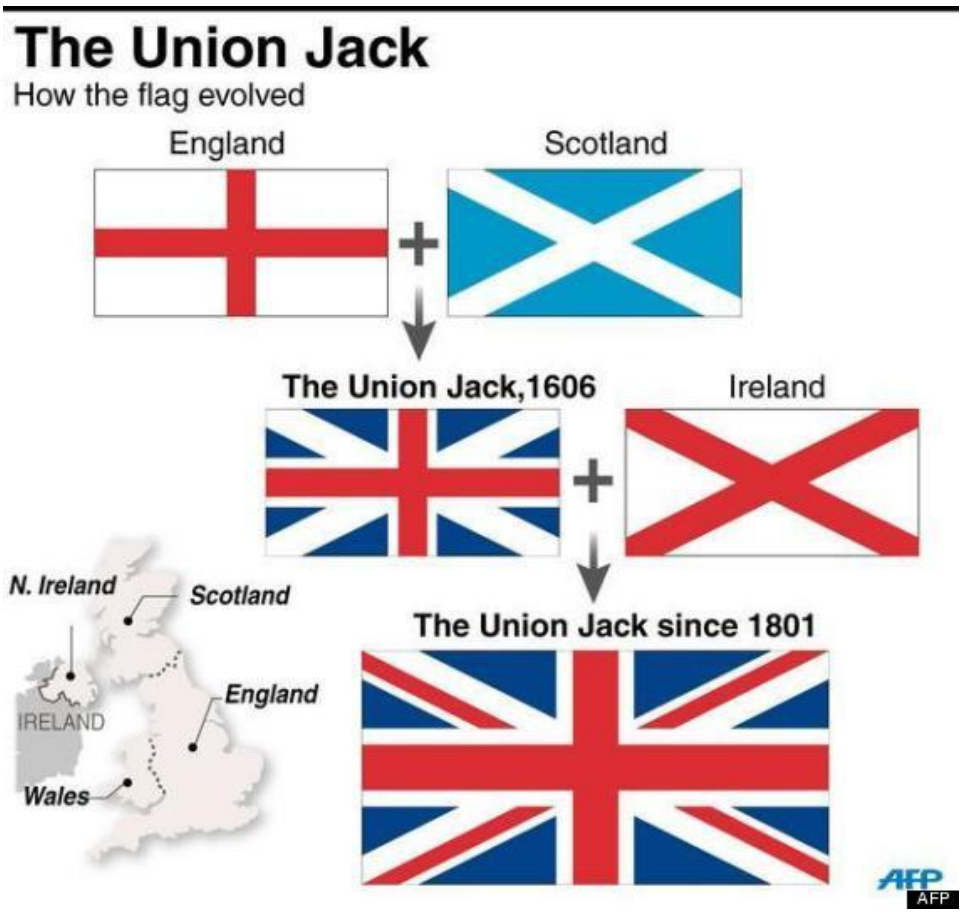
Saint Patrick

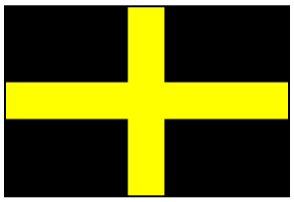
Saint Patrick, the patron saint of Ireland, is credited with bringing Christianity to Ireland. He was born in Wales somewhere around AD 385. He was carried off by pirates and spent six years in slavery before escaping and training as a missionary. The most famous story about Saint Patrick is him driving the snakes from Ireland.

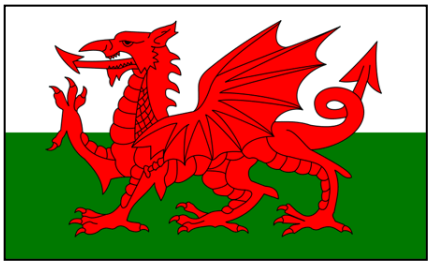
He died on 17th March in AD 461 and this day has since been commemorated as ***St. Patrick's Day.***

The national flag of Wales

This flag does not appear on the Union Flag as Wales is a Principality of England.

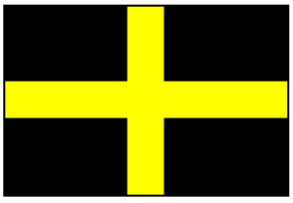

The Red Dragon is a more popular flag and was made the national flag of Wales in 1959.
The flag is based on an old royal badge used by British kings and queens since Tudor times (Henry VII).

Saint David

Saint David, or Dewi Sant as he's called in the Welsh language, is the patron saint of Wales. The most famous story about Saint David tells how he was preaching to a huge crowd and the ground is said to have risen up, so that he was standing on a hill and everyone had a better chance of hearing him.
St. David's Day is celebrated annually on March 1.

The Royal Coat of Arms

The main element of the Royal Arms is the shield which is divided into four quarters (see diagram). The three golden lions on a red background, symbolising England, occupy the first and fourth quarters. The Arms of Scotland, a red lion rearing on its hind legs inside a red border, are in the second quarter, and the Arms of Ireland's golden harp with silver strings on a blue background - are in the third quarter.

The lion and the unicorn supporting the shield represent England and Scotland respectively. They stand on a small frame called the compartment which sometimes incorporates the plant emblems of Scotland (thistle), Ireland (shamrock) and England (rose). The Compartment also has the sovereign's motto usually ***Dieu et mon droit ("God and my right").***

Around the shield is a belt or strap with the motto ***Honi soit qui mal y pense ("Evil to him who evil thinks")***, the symbol of the Order of the Garter. Above the shield is the gold barred helmet with the crest, a royal crown topped with a golden crowned lion.

Scottish Royal Coat of Arms

Scotland uses a different version of the coat of arms which shows the unicorn on the Dexter (right-hand) side holding the Scottish flag, and the lion on the Sinister side holding the English flag symbolising the Union of the Crowns. The lion of Scotland is in the first and fourth quarters of the shield, and the red lion atop with the motto '*In Defens*', which is a contraction of the motto ***'In My Defens God Me Defend'***. The motto of the Order of the Thistle ***'Nemo me impune lacessit'*** appears on a blue scroll overlying the compartment. It is often translated as ***'No one attacks me with impunity'***, or rendered in Scots as ***'Wha daur meddle wi' me?'***

Welsh Royal Coat of Arms

The Tudor Royal coat of arms included the red Welsh dragon which was replaced by the Scottish unicorn when the crowns of England and Scotland were united in 1603. Today the Royal coat of arms of the Prince of Wales and the Royal Badge of Wales incorporate the four lions passant of Prince Llywelyn of the dynasty of Gwynedd, which was he last independent ruling house of Wales before it was incorporated with England in 1284. The badge is encircled by a wreath alternating of leek, thistle, clover, leek and rose. The motto is ***'Pleidiol Wyf I'm Gwlad'*** which is Welsh for ***'I am true to my country'.***

What is the Anthem of the UK?

God Save the Queen.

The British National Anthem originated in a patriotic song first performed in 1745.

It became known as the National Anthem from the beginning of the nineteenth century.

On official occasions, only the first verse is usually sung, as follows:

God save our gracious Queen!
Long live our noble Queen!
God save the Queen!
Send her victorious,
Happy and glorious,
Long to reign over us,
God save the Queen.

An additional verse is occasionally sung:

Thy choicest gifts in store
On her be pleased to pour,
Long may she reign.
May she defend our laws,
And give us ever cause,
To sing with heart and voice,
God save the Queen.

What are Britain's national costumes?

England

Although England is a country rich in folklore and traditions, it has no definitive 'national' costume. Some people think men in England wear ***suits and bowler hats*** but it is very unusual these days to see anyone wearing a bowler hat. In London you can see men dressed in a ***red costume*** like in these two photographs.

These men are called ***Beefeaters*** and are very important because they look after our queen and her jewels. Some people say this is the nearest thing to their national costume.

The most well-known folk costumes are those of the ***Morris dancers.*** They can be seen in many country villages during the summer months performing folk dances that once held ritualistic and magical meanings associated with the awakening of the earth. The costume varies from team to team, but basically consists of white trousers, a white shirt, a pad of bells worn around the calf of the leg, and a hat made of felt or straw, decorated with ribbons and flowers. Morris dancing was originally an all-male tradition, but now some teams feature women dancers too.

Interesting Facts

Lots of the ordinary clothes we wear have a long tradition. The very cold winters in the Crimea in the war of 1853-56 gave us the names of the cardigan and the balaclava. Lord Cardigan led the Light Brigade at the Battle of the Balaclava (1854) A "cardigan" is now a warm woollen short coat with buttons, and a "balaclava" is a woollen hat.

Scotland

Perhaps the most famous national costume in Britain is the ***Scottish kilt*** with its distinctive ***tartan pattern***. The kilt is a length of woollen cloth, pleated except for sections at each end. The kilt is worn around the waist, with the pleats at the back and the ends crossed over at the front and secured with a ***pin***. Each Scottish Clan or family has its own distinctive tartan pattern, made up of different colours. An official register of tartans is maintained by the Scottish Tartans Society. The kilt forms part of the traditional ***Highland dress***, worn by Scottish clansmen and Scottish regiments. In addition to the kilt, a ***plaid or tartan cloak*** is worn over one shoulder, and a ***goatskin pouch or sporran*** is worn at the front of the kilt. Sometimes tartan trousers or trews are worn instead of a kilt. Women do not have their own distinctive national dress in Scotland, although tartanfabrics are widely used in clothing, and the kilt is also worn.

Wales

The national costume of Wales is based on the ***peasant costume*** of the 18th and 19th centuries. Because Wales was isolated geographically from the rest of Britain, many of the individual traits of costume and materials were retained in Welsh dress long after they had died out elsewhere. Unlike Scotland, the distinctive folk costume of Wales was worn by the women, consisting of a long ***gown or skirt***, worn with a ***petticoat*** (pais - the favoured colour was scarlet) and topped with a ***shawl*** folded diagonally to form a triangle and draped around the shoulders, with one corner hanging down and two others pinned in front. ***Aprons*** were universally worn, sometimes simple, sometimes decorated with colourful embroidery. The most distinctive part of the costume was the tall black 'Welsh hat' or ***'beaver hat'***, thought to have originated in France at the end of the 18th century.

Ireland

Early Irish dress, based on ***Gaelic and Norse costumes***, consisted of ***check trews*** for men, worn with a ***fringed cloak or mantle***, or a ***short tunic*** for both men and women, worn with a fringed cloak. This style of dressing was prohibited in the 16th century to suppress the distinctive Irish dress and so overcome Irish reluctance to become part of England. In particular, the wearing of the fringed cloak was forbidden, as was the wearing of trews or any saffron-coloured garment (saffron yellow was an important feature of Irish costume). Although a strong tradition of wearing folk costume does not survive in Northen Ireland today, folk music and folk dancing are very important.

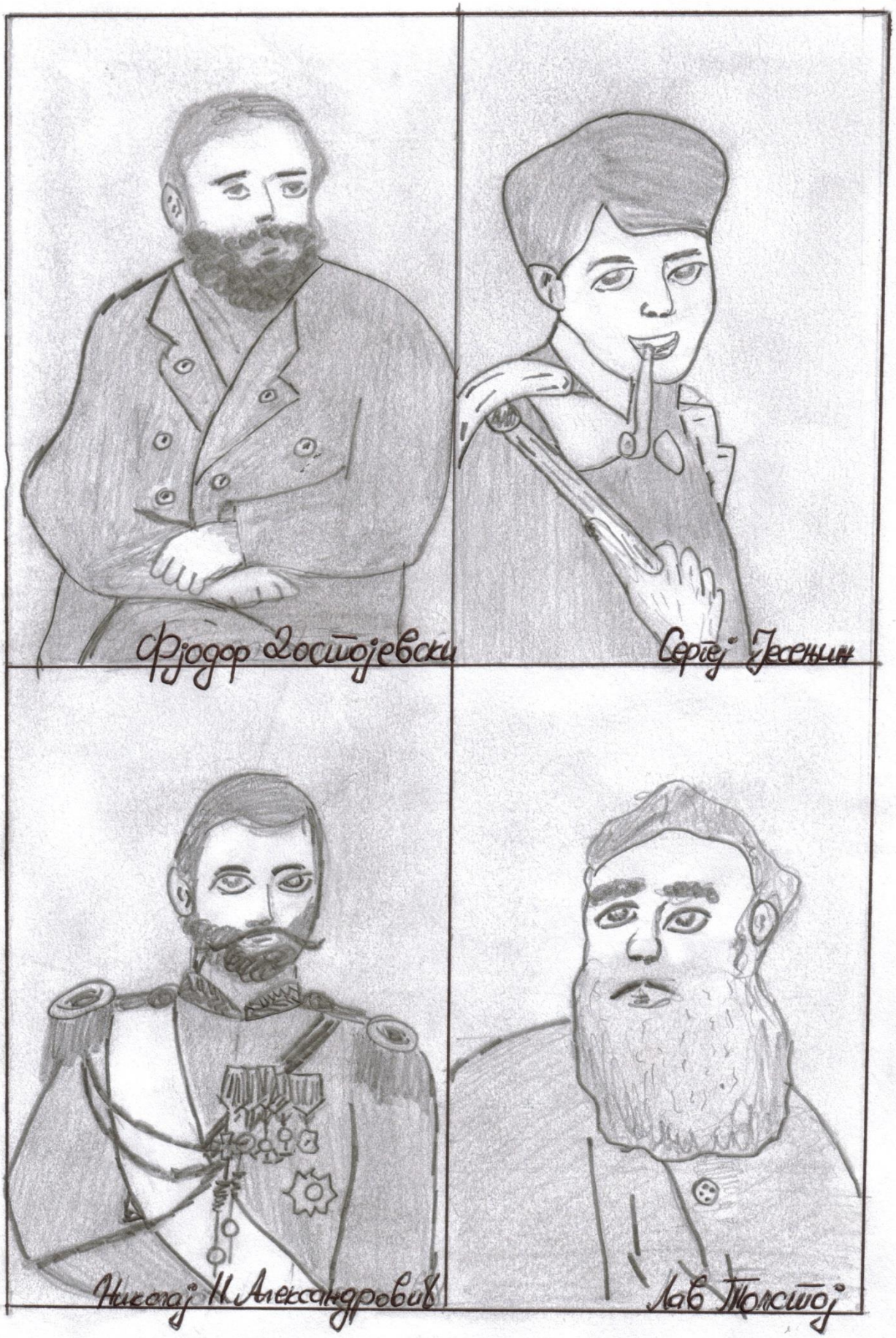

What is Pancake Day?

Pancake day or 'Shrove Tuesday' (theTuesday which falls 41 days before Easter) is the eve of the Lenten fast. On this day in earlier times all Christians made their compulsory confessions or 'shrifts' from which the name 'Shrove Tuesday' derives, and took their last opportunity to eat up all the rich foods prohibited during Lent. Thus all eggs, butter and fat remaining in the house were made into pancakes, hence the festival's usual nickname of Pancake Day. Though the strict observance of Lent is now rare, everyone enjoys eating the customary pancakes and some regions celebrate the day with pancake races. The race is run over 415 yards (about 380 metres) by women over sixteen, wearing a cap and apron. They must 'toss' their pancake (flip it over in the frying pan) at least three times during the race. The winner receives a kiss from the Pancake Bell Ringer and a prayer book from the vicar.

Чланови редакције историјске секције

Фјодор Достојевски
Сергеј Јесењин
Николај II Александровић
Лав Толстој